

1929. u Trstu kao slikar. God. 1931 – 34. djeluje u Puli. Izveo je dvije vile u Tartinijevoj ul. i dvije stambene zgrade u Smareglinoj ul. u Puli. Autor je velikoga broja projekata (Immobili INA Lido Venezia, Immobili INA Padova, kvart San Giuliano u Veneciji), interijera i urbanističkih planova. Sudjelovao na natječajima za kino-teatar u Rimu (1929, I. nagrada) i kazalište u Vicenzi (1955, I. nagrada).

LIT.: *Architettura razionale italiana, L'architecture d'aujourd'hui* (Paris), 1962, 104. — *A. Rubbi*, Časkanje s Alfcom Paulettom, ČIP, 1990, 9. — *Isti*, Stambena arhitektura u Puli od početka stoljeća do danas, Arhitektura, 1989 – 91, 208 – 210. An. R.

PAULIĆ, Nenad, arhitekt (Beograd, 11. VIII. 1937). Studij arhitekture završio u Zagrebu (1961). Projektira stambene i poslovne zgrade te školske ustanove. Važnija su mu ostvarenja stambeno-poslovna zgrada Gradske plinare (1967), stambena zgrada u Ul. baruna Filipovića (1966), škole u Prečkom, Dugavama, Perjavici (1974 – 79, s R. Tajderom), poslovne zgrade »Astre« u Harambašićevoj ul. 19 (1989) — sve u Zagrebu, dječji vrtić u Vrbovcu (1971), te škole u Pakoštanima (1974), Bizovcu (1977), Humu (1979), Šestinama (1981), Pregradi (1983) i srednja škola u Sesvetama (1990). Sudjeluje na natječajima za kulturni centar Gajnice u Zagrebu (I. nagrada, s M. Škodom), školu u Ludbregu (I. nagrada, 1978) i Pazinu (I. nagrada, 1980).

LIT.: *I. Maroević*, Zagrebačka arhitektura osamdesetih godina, Radovi IPU, 1992, 16. J. M. M.

PAULIĆ, Tereza, folkloristica (Osijek, 2. VIII. 1887 — Zagreb, 31. VII. 1971). Studirala je u Pragu i Beču. Bila je kustosica Etnografskoga muzeja u Zagrebu 1923 – 48. Bavila se izradom nacrtu za vezivo, čipke, batik, tapiserije i čilime, proučavala hrv. narodnu nošnju, zalažući se za upotrebu nar. motiva u primijenjenoj umjetnosti. Izlagala 1923. s Ankom Martinić u Zagrebu; sudjelovala na međunarodnim izložbama dekorativnih umjetnosti u zemlji i inozemstvu. R.

PAVAČIĆ, Franjo, slikar (Omišalj, 12. III. 1860 — Rim, 4. VII. 1931). Učio je u Rijeci kod F. Pauera; 1877. prešao na Školu za umjetnički obrt u Beču, poslije studirao na Akademiji u Veneciji. Od 1883. živio i slikao u Rimu, 1896. vratio se u Rim, potom ponovno u Rim; bio je neko vrijeme profesor crtanja u Rijeci (1920) i Zagrebu. — Slikao je kompozicije s povijesnom i biblijskom tematikom (*Caeci vident; Vestalinke*) u duhu akademizma, portrete istaknutih riječkih i zagrebačkih ličnosti (*G. Kobler*, 1897) u tamnoj obradi, oltarne slike u Rijeci, Lubenicama i u Omišlju; u kraljolicima i vedutama primjenjivao svijetlu paletu karakterističnu za tal. slikarstvo s kraja XIX. st. Sudjelovao je na izložbi Hrvatskoga salona u Zagrebu 1898.

LIT.: *B. Vižintin*, Slikarstvo Rijeke u XIX. stoljeću, Jadranski zbornik, 1957. — *Isti*, Umjetnička Rijeka XIX. stoljeća, Rijeka 1993. D. Kt.

PAVAO DUBROVČANIN → ANTOJEVIĆ, PAVKO

PAVAO IZ SULMONE, tal. graditelj i kipar, djelovao u Zadru i Pagu 1386 – 1400. Isklesao 1386. u Zadru nadgrobni spomenik nadbiskupu N. Matafaru. Sagradio 1389. svetište crkve Sv. Mihovila po nacrtu Andrije Desina. Podignuo pročelje s mnogobrojnim reljefima na crkvi u Starome Pagu i potpisao se 1392. U Zadru radi 1398 – 1400. na kapeli Sv. Šimuna u crkvi Sv. Marije Velike i na sakristiji crkve Sv. Spasitelja. Pripisuju mu se tri reljefa u Zadru.

LIT.: *I. Petricoli*, Tragom srednjovjekovnih umjetnika, Zagreb 1983. — *Isti*, Dva priloga zadarskoj umjetničkoj baštini, Prilozi – Dalmacija, 1985. I. Pet.

PAVASOVIĆI, zaselak Z od Skradina. Tu su, na više mjesta, pronađeni ostaci rim. građevina (zidovi zgrada, krovni crijeper, keramika). Uz cestu prema nedaleko Gračacu nađen je sarkofag, a na nekoliko položaja paljevinski grobovi s priložima (keramika, staklo i metal), te nadgrobni spomenici s natpisima.

LIT.: *F. Dujmović*, Nekoliko novih rimskih natpisa iz okolice Šibenika, VjAHD, 1954 – 57, 2.

PAVELIĆ, Lovro, slikar (Zagreb, 13. I. 1904 — 2. III. 1984). Po zanimanju zubni liječnik. Radio na Stomatološkome fakultetu u Zagrebu (1962 – 73); jedan je od osnivača Likovne sekcije Zbora liječnika Hrvatske. Slikao pejzaže, portrete i mrtve prirode u duhu postimpresionizma (*Kupalište u Novom Vinodolskom*, 1930; *Portret supruge*, 1950; *Mrtva priroda s cvijećem*, 1954). Osobito slobodom i spontanom izvedbom odlikuju se njegovi crteži (*Stara kuća*, 1932; *Soba*, 1933; *Pejzaž sa starim vratima*, 1934). — Samostalno izlagao u Zagrebu 1939, 1963. i 1982. Sudjelovao na izložbi »La medicina nell'arte di pittura e grafica« u Torinu 1975.

LIT.: *M. Peić*, Lovro Pavelić (katalog), Zagreb 1982.

Ž. Sa.

PAVAO IZ SULMONE, reljef arhanela Gabrijele na pročelju crkve u Starome Pagu

PAVELIĆ-WEINERT, Vanda, povjesničarka umjetnosti i kostimografkinja (Zagreb, 30. VII. 1911 — 7. II. 1979). Diplomirala u Zagrebu 1936. Od 1946. radila u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. Proučavala je povijesnu odjeću na području Hrvatske i stvorila jednu od najvećih zbirki odjeće i modnoga pribora u zemlji. Za *Oesterreichische Kunsttopographie* u Beču obrađivala je povijesni tekstil na području Graza i Štajerske. Posebno je istraživala crkveni tekstil; njezino djelo o životu i opusu vezilca W. J. Stolla objelodanjeno je 1988. Organizirala je izložbe »Oblici odjeće«, Zagreb 1952; »Čilim i sag«, Zagreb 1956; »200 godina odjeće«, Rijeka 1964; »Paramenta iz riznice zagrebačke katedrale«, Zagreb 1977) i kreirala kostime u zagrebačkom HNK-u (M. Matković, *Heraklo*, 1958) i drugim kazalištima (Zagreb, Dubrovnik, Skoplje, Trst).

BIBL.: *Jedan minijaturni odjevni predmet iz početka 18. stoljeća*, Tkaličev zbornik, II, 1958; *Jedno »habansko« vezivo iz 17. stoljeća u Muzeju za umjetnost i obrt*, Vijesti MK, 1969, 1; *Tekstilna umjetnost 18. stoljeća u Slavoniji*, u katalogu: Umjetnost 18. stoljeća u Slavoniji, Osijek 1971; *Kasnogotička tapiserija s natpisom Laureolle u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu*, Vijesti MK, 1977, 1; *Paramenta s područja bivšeg pavlinskog samostana Svetice*, Kaj, 1978, 8; *Vezilačka radionica 17. stoljeća u Zagrebu*, Zagreb 1988.

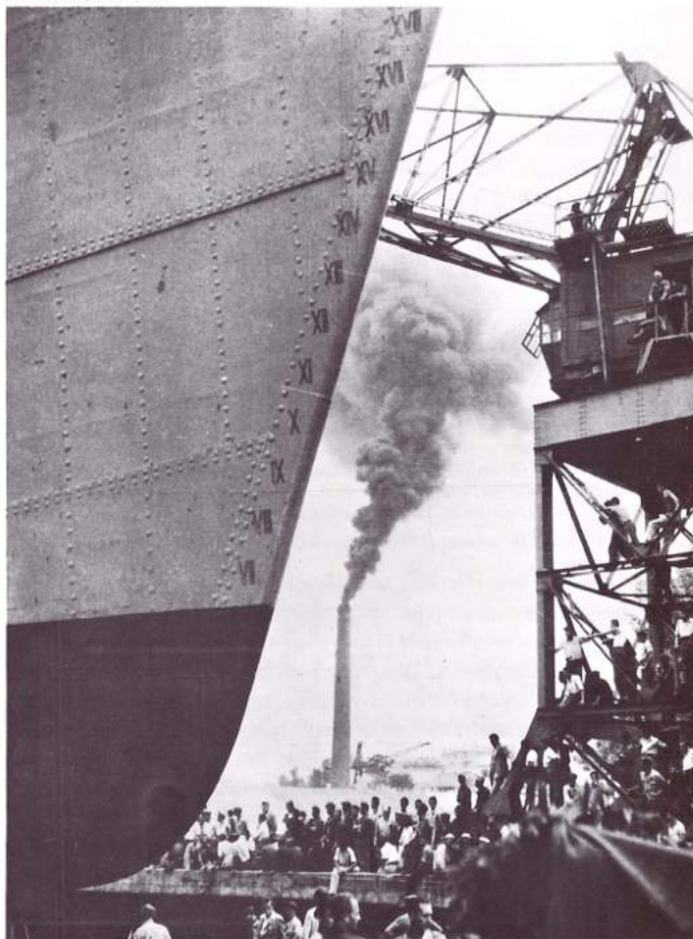
LIT.: Repertoar hrvatskih kazališta 1840 – 1860 – 1980, I. i II, Zagreb 1990.

S. Sta.

PAVIĆ, Jakov, slikar (Drvenik Veli, 18. VIII. 1927). Završio je Školu primijenjene umjetnosti u Splitu 1952. Nastavnik je lik. odgoja u Trogiru. Od prve samostalne izložbe (1961) potvrđuje se kao slikar suspregnute, ali neprijeporne individualnosti, lako odredivih izvora (Vidović, Tartaglia i Ivančić) i rano definiranih tematskih interesa (veduta, interijer). Ima oko za najsuptilnije tonske vrijednosti, osjeća potrebu za strukturnim redom, voli svjetlo koje zrači iz tame. U njega ima sjete bez tragizma i humora bez groteske. Njegovi su trogirski prizori dovedeni do ruba apstrakcije. Tome se prugu, u posljednja dva desetljeća, posve prirodno primicao, kao što se od njega spontano i odmicao (*Portal*, 1980; *Pohod na Salonu*, 1987). Paletu mu karakteriziraju sivi, plavi i zeleni tonovi; izvanrednu finoću tona postiže u gvašu (*Krovovi I*, 1976; *Zaselak*, 1979). Samostalno je izlagao u Splitu (1961, 1973), Zagrebu (1962, 1979) i Beogradu (1979).

J. PAVIĆ, *Portal*

LIT.: F. Lentić, Tradicija i suvremeno, Mogućnosti, 1961, 5. — B. Gagro, Jakov Pavić, Razlog, 1962, 2. — I. Zidić, Pred licem noći, u knjizi: Eseji, Zagreb 1963. — Z. Mrkonjić, Slikarstvo Jakova Pavića, ŽU, 1972, 17. — I. Grlišić, Membra Disiecta (U povodu slikarstva Jakova Pavića), Mogućnosti, 1978, 2. — T. Maroević i I. Zidić, Jakov Pavić (katalog), Zagreb 1979. I. Zidić i R.

M. PAVIĆ, *Novi brod*

PAVIĆ, Milan, fotograf (Daruvar, 31. I. 1914 — Zagreb, 13. X. 1986). Školovao se u Daruvaru. Suradnik zagrebačkih »Novosti« i beogradske »Politike« (1935—41), ilustrirao je fotografijama vlastite članke, organizirao izložbe umj. fotografije. Osnivač Foto-kluba Daruvar (1937); reporter u Agenciji za fotodokumentaciju u Zagrebu (1945—58). Poslije ranih radova romantične orijentacije (*Hodžini zapisi*, 1937; *Vizija*, 1938) snima izgradnju zemlje poslije II. svj. r. (*Omladina gradi*, 1951). U pejzažima naglašava lirsko ozračje (*Proljeće*, 1948; *Pastorala*, 1950) ili otkriva »apstraktne« oblike u strukturi materije (*Žedna zemlja*, 1953); nakon 1960. eksperimentira s oblicima u prostoru (*Slap*, 1965). Njegovi su portreti istodobno realistični dokumenti i psihološke studije (*T. Ujević*, 1953; *P. Smajić*, 1974). — Samostalno je izlagao u Zagrebu (1950, 1975), Osijeku (1953, 1958), Karlovcu (1970), Bjelovaru (1974), Beogradu (1976, 1983), Koprivnici (1980), Varšavi (1984), Dubrovniku (1985) i dr.

LIT.: B. Bernardi i J. Depolo, Milan Pavić (katalog), Zagreb 1975. — J. Depolo, Milan Pavić, Zagreb 1986. Ž. Sa.

PAVIĆ-FRANKE, Valerija, slikarica (Zagreb, 11. VI. 1911). Studirala na Akademiji u Zagrebu (V. Becić). Bila je profesorica lik. odgoja na Učiteljskoj školi u Zagrebu. Slika u ulju i akvarelu motive iz primorskoga života, vedute i mrtve prirode (*Motiv iz Nazorove ulice*, 1952; *Mrtva priroda*, 1957). Bavila se ilustriranjem i grafičkim opremanjem knjiga (C. W. Ceram: *Bogovi, grobovi i učenjaci*, 1954).

PAVLAKOVIĆ, Vesna, slikarica (Zagreb, 3. XI. 1955). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1982 (N. Reiser). Njezino se slikarstvo odlikuje simbiozom ekspresionističkoga i primarnoga, prikazivačkoga i bespredmetnoga. Eksperimentira u različitim tehnikama (kolaž, akvarel, crtež) a prostor gradi superponiranjem planova. — Samostalno izlagala u Zagrebu, Brumundalu, Bodøu, Ljubljani, Čakovcu i Velome Lošinj.

LIT.: M. Lučić, Vesna Pavlaković (katalog), Zagreb 1989. — Lj. Domić, Vesna Pavlaković — Akvareli (katalog), Zagreb 1991. — M. Zuccon Martić, Vesna Pavlaković (katalog), Zagreb 1994. V. G. Č.

PAVLINI, red u Katoličkoj crkvi raširen u Ugarskoj, Hrvatskoj, Austriji, Francuskoj i Poljskoj; nazivani i »pustinjacima Sv. Pavla prvoga pustinjača«. God. 1309. priznao ih je papa Klement V, pošto su prihvatili Pravila Sv. Augustina. Prema tradiciji, red je osnovan u Ugarskoj, a u Hrvatskoj se grade prvi samostani u Dubici 1244. i »pod Garićem« 1295, gdje su pustinjaci živjeli već otprije. Oba su samostana propala u turskim osvajanjima.

Niz samostana osnovan je u drugoj pol. XIII. i u XIV. st.: Sv. Marije na jezeru Čepiću u Istri, u Špišić Bukovici, Sv. Petra u Zlatu na Petrovoj gori, Sv. Jelene kraj Čakovca, u Strezi blizu Bjelovara, Sv. Nikole kraj Modruša, Sv. Jelene i Sv. Spasa kraj Senja, Sv. Ivana iznad Metka i Sv. Marije kraj Vrhovina u Lici. Od svih se održao samo samostan Sv. Marije u Remetama kraj Zagreba. U XV. st. Frankopani su utemeljili samostane u Crikvenici, Brinju, Baškoj na Krku, Kamenskome kraj Karlovca, Klavaru podno Plomina u Istri i Novome Vinodolskom. I drugi plemići i plemićke obitelji osnivaju samostane: Draškovići u Pazarištu u Lici, Benedikt Nelipić Sv. Ane kraj Dobre Kuće, a Herman Celjski Sv. Marije u Lepoglavi. Car Fridrih II. darovao je 1459. pavlinima bivši benediktinski samostan Sv. Petra u Šumi u Istri. U XVII. st. osnovao je Petar Zrinski samostan Sv. Marije u Sveticama blizu Oslja, a Ivan Zakmardi Sv. Marije u Olimju u Štajerskoj i Sv. Ane u Križevcima. Poslije raspuštanja Družbe Isusove (1773) pavlini su preuzeli njihove samostane u Požegi i Varaždinu. Josip II. ukinuo je pavlinski red 1786.

Pavlinski su samostani bili oblikovani oko klaustara tako da je na juž. strani crkva, a na ostale tri strane samostanske zgrade. One su se održale (djelomično) u Križevcima, Lepoglavi, Remetama, Sveticama, Kamenskome, na nekadašnjemu jezeru Čepiću; samostan Sv. Petra u Šumi obnovili su p. renesansnim arkadama (oko klaustara). Među pavlinskim gotičkim crkvama, redovito jednobrodna, najvažnija je Sv. Marije u Lepoglavi, koju je poč. XV. st. gradio Herman II. Celjski. Zvezdasti svod u svetištu i mrežasti u brodu upućuju na pretpostavku da su Celjski angažirali prašku radionicu Parlera. Crkva Sv. Ane kraj Dobre Kuće (Veliki Bastaji, danas pravoslavna) ima očuvan gotički portal, trijumfalni luk i polustupove s kapitelima i konzolama, te prozore (svod nije očuvan). U crkvi Sv. Marije u Remetama kraj Zagreba svetište je presvetoeno križnim svodom. U XVII. st., u doba kat. obnove i zaustavljanja tur. širenja, obnavlja se i pavlinski red, pa dostignuća pavlina na umjet. i kult.